

Kostřica, Vladimír

Bilancování polské rusistiky

Opera Slavica. 1992, vol. 2, iss. 1, pp. 58-59

ISSN 1211-7676 (print); ISSN 2336-4459 (online)

Stable URL (handle):

<https://hdl.handle.net/11222.digilib/117247>

Access Date: 29. 11. 2024

Version: 20220831

Terms of use: Digital Library of the Faculty of Arts, Masaryk University provides access to digitized documents strictly for personal use, unless otherwise specified.

norodá, leč přesto zjevně tenduje k poststrukturalistickým přístupům, hermeneutice a kulturní typologii, k časoprostorovým dominantám, k filozofii člověka a světa.

Litteraria Pragensia č. 2 psaná ve 4 jazycích (anglicky, španělsky, francouzsky a německy) uvádějí práce E. Volka, dále A. Prada a Z. Hrbaty (mj. o Octavio Pazovi, Chateaubriandovi a Mme de Staël), dokumenty přinášejí materiállové zajímavou stať J. Bránského a zamyšlení nordisty R. Kejzlera na ibsenovské téma. V oddílu Bibliografie, zprávy a recenze zaujmou články anglistů Z. Stříbrného (s bibliografií I. Milnera) a M. Procházky. Číslo má vysokou odbornou úroveň, jednotlivé stati vskutku přiná-

šejí originální pohledy, nejsou pouhou sumarizací a mají i nutný kontemplativní náhled. Dosti mi tam však chybí slovanský svět - ať už je pojem "slovanské literatury" vsugerovaným mýtem, nebo nikoli, je to jev zvláště v západním světě takřka konjunkturní. Neměli bychom se této tradičně české "parkety" tak lehce vzdávat.

Oba akademické časopisy jsou vyhraněné a zároveň úspěšně syntetizující erudici a přísnou odbornost s volnou úvahovostí. Kromě nich však jistě najdou své místo na slunci i úžeji pojatá odborná periodika, která budou fungovat jako orgány vědeckého života daného oboru.

Ivo Pospíšil

Bilancování polské rusistiky

(Czterdziestolecie rusycystyki polskiej (1947-1987). Slavica Wratislaviensia LV, Wrocław 1990)

Slavica Wratislaviensia představují ediční řadu spisů Univerzity ve Wroclavi, v níž jsou publikovány práce wrocławských slavistů a rusistů. Více než pět desítek svazků, které byly vydány od zahájení této řady v roce 1969, má jednak charakter sborníků literárněvědných nebo jazykovědných studií, jednak samostatných monografií, znamenajících často významný vědecký počín v rusistickém kontextu nejen celopolském - např. monografie A. Dworského "Puszczykin w kręgu kultury polskiej" (1983), K. Galon-Kurkové "Nad

prozą Michaiła Lermontowa" (1983), A. Krupského "Dostojewski w teatrze polskim" (1988), G. Bryšové "Kolor w poezji symbolistów rosyjskich" (1989) aj. Není pochyb o tom, že Slavica Wratislaviensia jsou už pevně zafixována v povědomí rusistů a slavistů daleko za hranicemi Polska.

Poslední svazek této řady - "Czterdziestolecie rusycystyki polskiej (1947 - 1987)", Slavica Wratislaviensia LV, Wrocław 1990 - je věnován bilancování polské rusistiky. Je sestaven z materiálů kon-

ference, uspořádané v roce 1987 ke 40. výročí založení katedry ruské filologie na wrocławské univerzitě, která byla prvním poválečným vysokoškolským rusistickým pracovištěm v Polsku a navazovala tak na tradici jediné katedry ruské literatury v meziválečném Polsku na krakovské univerzitě, vedené W. Lednickým.

Autoři jednotlivých příspěvků se zamýšlejí nad vývojovými tendencemi i osudy polské rusistiky v minulosti (M. Jakóbiec) nebo podávají analytický obraz vědeckého úsilí v základních badatelských oblastech. F. Sielicki hodnotí polské práce o folklóru a středověké ruské literatuře, K. Galon-Kurkowa práce o ruské literatuře 1. poloviny 19. století a J. Orłowski o ruské literatuře 2. poloviny 19. století a začátku 20. století. G. Poręba a S. Poręba studují literárněkritickou recepci sovětské literatury v Polsku, P. Fast a W. Mucha přehledně informují o literárněteoretických pracích polských rusistů a J. Cybienková shrnuje ohlas polské literárněvědné rusistiky v Sovětském svazu. Jazykovědnému bádání jsou věnovány stati W. Witkowského (o badatelském ruchu v oblasti historické mluvnice) a Bajora a S. Siatkowského (o konfrontačním studiu ruštiny a polštiny). Hlavní didaktické koncepce výuky ruštiny v Polsku analyzují L. Grochowski, Z. Harczuk a M. Grabska. Recenzovaný sborník vhodně doplňuje informativní příspěvek o kvalitních ročenkách Univerzity A. Mickiewiczze v Poznani Studia Rossica Posnani-

ensia, méně vhodný je příspěvek německé rusistky I. Klaggeové o ruském folklóru a jeho místě ve slavistice NDR.

Pro českého čtenáře může být poslední svazek Slavica Wratislaviensia jednak zdrojem poučených informací o polské poválečné rusistice (každý příspěvek je vlastně mutatis mutandis komentovaná bibliografie špičkových prací z jednotlivých disciplín), jednak poskytuje možnost srovnání s vývojem české nebo československé rusistiky. V jazykovědných disciplínách je zřetelný různý akcent na zkoumání jednotlivých lingvistických oblastí - polská lingvistika evidentně preferuje zkoumání historie jazyka, lexikálních vazeb polskoruských, popř. polsko-ukrajinských, tradiční je i zájem o onomastiku. V literární vědě je - zejména v posledním čtvrtstoletí - patrná pluralita badatelských postupů, přičemž nepochybnými úspěchy se mohou vykázat především práce inklinující k teoretickým problémům (genologie, narativní technika apod.). Je tu znatelný méně průrazný ideologický mimoliterární tlak než tomu bylo v Československu. A snad lze zaznamenat ještě jeden výrazný rozdíl: množství publikovaných monografických prací, částečně vysvětlitelné existencí samostatných univerzitních nakladatelství. Sumárně lze tedy konstatovat, že recenzovaný svazek Slavica Wratislaviensia je skutečně v mnohem inspirativní pro české i slovenské rusisty.

Vladimír Kostrica